

takže nárok na úhradu nemají ti, kdož proti usmrčenému měli nebo mohli mítí nárok z jiných právních důvodů, ze smlouvy, z poslední vůle, nebo z jednatelství bez příkazu (§ 1042 obč. zák., a pod.). Nicméně byla judikatura i na dále kolísavá, jmenovitě co do okruhu osob, oprávněných požadovati náhradu škody, až do novelisování občanského zákoníka: Nynější doslov § 1327 obč. zák. převzal zásady, vyslovené v řečeném judikátu. Omezení, že jest hraditi jen to, co ušlo pozůstalým na výživě ze zákona, jen to, nač podle zákona měli nebo by byli měli nárok, stalo se, jakž vyplývá z motivů, ze zákonodárského důvodu, by bylo takto čeleno zcela nekontrolovatelným, často jen k pouhému vydírání směřujícím nárokům, uplatňovaným z příčiny takovýchto příhod. Ovšem bylo také vyhověno obecnému požadavku rozšířiti okruh oprávněných osob tak, že byl nárok na náhradu škody poskytnut všem, jimž byl usmrčený zákonným živitelem, tedy nejen pozůstalé manželce a manželským dětem, nýbrž i dětem nemanželským (§ 166 obč. zák.), za předpokladu § 154 obč. zák. i manželským rodičům a v mezích § 167 obč. zák. také matce nemanželského usmrčeného dítěte. Než úmysl zákonodárcův nenesl se k tomu, jak výslovně jest zdůrazněno v materialích k III. dílčí novele (Videň 1916 str. 398), poskytnouti nárok na náhradu škody těm, kdož nemají právní nárok na výživné proti zemřelému, třebaže se jim od něho dostávalo příspěvku na výživu, ani těm, kdož měly proti zemřelému nárok na výživu z jiného důvodu (ze smlouvy, z posledního pořízení), poněvadž takové závazky přecházejí, jako jiné závazky na dědice usmrčeného a musil by se jinak přiznati nárok na náhradu i každému věřiteli zemřelého, jehož uspokojení jest usmrcením ohroženo; posléze nemá podle motivů nárok ani ten, komu usmrčený byl povinován k službám (bezplatným) v domácnosti anebo v živnosti a to, jak se tam uvádí, proto, že není bezpečného podkladu k posouzení, jak dalece takové služby byly vskutku předmětem právního nároku a zda nebyly konány jen z ochoty, a není ani podkladu pro zhodnocení tvrzené škody, uváží-li se, že v takovýchto případech skoro vždycky se poskytují dávky navzájem (byt, strana atd.) a občanský zákon nezná závazek k takovým službám, jaký předpokládá německý občanský zákoník v § 1356 druhý odstavec a § 1617 (pro manželku a děti). Směřoval-li zákonodárcův úmysl k tomu, vyloučiti z nároku na náhradu škody ty, kdož opírají nárok jen o to, že jim odpadla neplacená pracovní síla v domácnosti a v živnosti, nelze žalobní nárok co do požadovaného důchodu uznati za oprávněný a bylo proto uznati, jak se stalo.

Čís. 9707.

Prodatel není oprávněn domáhati se na kupiteli odběru zboží, leda že odběr byl zvlášť smluven aneb že má prodatel na něm zvláštní zájem poznatelný pro kupitele. To platí i pro obor občanského i pro obor obchodního práva. Prodatel má jen právo podle čl. 343, druhý odstavec, obch. zák. pokud se týče podle §§ 1419 a 1425 obč. zák.

(Rozh. ze dne 6. března 1930, Rv I 1011/29.)

Žaloba prodatele proti kupiteli, by byl žalovaný uznán povinným převzítí koupené zboží od žalobce, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalobkyně domáhá se na žalovaném v podstatě toho, by převzal zboží u ní koupené. Ale odběr zboží není povinností kupitele, nýbrž jeho právem, a pokud čl. 346 obch. zák. a § 1062 obč. zák. mluví v této příčině o jeho povinnosti, jde jen o povinnost nepřímou, o povinnost, již kupitel musí splnit, chce-li se vyhnouti nepříznivým následkům prodlení v přijetí. Zůstávají tudíž prodávati jen práva podle čl. 343 druhý odstavec obch. zák. pokud se týče podle §§ 1419 a 1425 obč. zák., ale žalobního práva proti kupiteli, jenž jest v prodlení s odběrem koupené věci, prodávatel nemá, leda že žádaným odběrem uskutečnit se má jinaké prodávatelovo právo, tak zejména, že odběr byl zvlášť smluven, aneb že prodávatel má na něm zvláštní zájem poznatelný pro kupitele (§ 863 obč. zák.). V této příčině odkazuje se na plenimární usnesení bývalého nejvyššího soudu vídeňského ze dne 12. června 1907, čís. 3177 a 4079, kn. jud. č. 179, uveřejněné v úř. sb. pod čís. 1006, a na dílo Dr. Armína Ehrenzweiga, System des österr. allgemeinen Privatrechtes, II. sv., II. pol., Das Recht der Schuldverhältnisse, Vídeň 1928, § 339, II. a § 364, II. 7, a podotýká se, že i Stubenrauch, Kommentar zum österr. allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuch, II. sv. Vídeň 1903, str. 292 učí, že, octne-li se kupitel v prodlení s odběrem, platí jen předpisy §§ 1419 a 1425 obč. zák. pokud se týče čl. 343 druhý odstavec obch. zák. Vše to platí i pro obor občanského práva, i pro obor obchodního práva, a nezáleželo by proto na tom, kdyby snad mylným byl právní názor napadeného rozsudku, že jest případ posouditi podle obchodního práva. Že se žalovaný k odběru zboží zvlášť zavázal nebo že žalobkyně měla zvláštní zájem na něm, nebylo žalobkyní tvrzeno, natož dokázáno.

Čís. 9708.

Nejvyšší soud není zákonem povolán k tomu, by k žádosti okresní nemocenské pojišťovny podal posudek o výkladu předpisů zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 6. března 1930, N I 36/30.)

Okresní nemocenská pojišťovna v M., odvolávajíc se na ustanovení § 255 (3) zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., požádala nejvyšší soud o posudek k výkladu § 193 ve spojitosti s §§ 216 a 221 zákona čís. 221/1924.

N e j v y š š í s o u d oznámil žadatelce, že není zákonem k tomu povolán, by podal k žádosti okresní nemocenské pojišťovny posudek o výkladu předpisů zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.